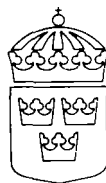

Bostadsutskottets betänkande

1985/86:15

om anslag till byggnadsforskning och
experimentbyggande (prop. 1985/86:100 delvis)

BoU
1985/86:15

Sammanfattning

I betänkandet behandlas vad i budgetpropositionen föreslagits om stöd till byggnadsforskning och experimentbyggande m. m. jämte fem motioner.

Regeringens förslag i sin helhet tillstyrks av utskottet. Häremot stående motionsyrkanden avstyrks.

Till betänkandet har fogats nio reservationer.

ELFTE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har i proposition 1985/86:100 bilaga 13 under B 12–B 16 (s. 91–103) föreslagit riksdagen att

1. medge att beslut om stöd till byggnadsforskning, exkl. stöd till experimentbyggande, får meddelas inom en ram av 158 000 000 kr. under budgetåret 1986/87.

2. medge att beslut om stöd till byggnadsforskning, exkl. stöd till experimentbyggande, under budgetåren 1987/88 och 1988/89 preliminärt får meddelas inom en ram av 90 000 000 kr. resp. 50 000 000 kr.,

3. godkänna vad i regeringsprotokollet förordats om finansiering av försöksverksamhet med exploateringsamverkan i kommuner,

4. medge att beslut om lån till experimentbyggande får meddelas intill ett belopp av 31 400 000 kr. under budgetåret 1986/87 och att utnyttjad del av denna ram får utnyttjas även under budgetåret 1987/88.

5. medge att beslut om lån till experimentbyggande under budgetåren 1987/88 och 1988/89 preliminärt får meddelas intill ett belopp av 22 000 000 kr. resp. 12 000 000 kr.,

6. för budgetåret 1986/87 anvisa

a) till Byggnadsforskning ett reservationsanslag av 162 000 000 kr.,

b) till Lån till experimentbyggande ett reservationsanslag av 37 000 000 kr.,

c) till Statens institut för byggnadsforskning ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

d) till Bidrag till statens institut för byggnadsforskning ett reservationsanslag av 35 550 000 kr.,

e) till Statens institut för byggnadsforskning: Utrustning ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

I detta betänkande behandlas de under allmänna motionstiden 1986 väckta motionerna 1985/86:

Bo221 av Rolf Dahlberg m. fl. (m) vari såvitt nu är i fråga hemställs

19. att riksdagen till B 12. Byggnadsforskning anvisar ett reservationsanslag av 122 000 000 kr. samt inte beviljar några anslagsramar för budgetåren 1986/87 och 1987/88.

20. att riksdagen till B 13. Lån till experimentbyggande för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr. samt att anslagsramarna för budgetåret 1987/88 skall vara 10 milj. kr. och för budgetåret 1988/89 5 milj. kr..

21. att riksdagen avslår förslaget att till B 16. Statens institut för byggnadsforskning: Utrustning anvisa ett reservationsanslag om 1 000 000 kr..

Bo222 av Tore Claeson m. fl. (vpk) vari såvitt nu är i fråga hemställs

2. att riksdagen uttalar att en sammanställning av olika typer av socialboendeexperiment bör göras som en service till kommuner och bostadsföretag.

4. att riksdagen uttalar att statens råd för byggnadsforskning bör ges i uppdrag att kontinuerligt utvärdera pågående boendecexperiment.

Bo227 av Erling Bager m. fl. (fp) vari såvitt nu är i fråga yrkas

37. att riksdagen beslutar att till Byggnadsforskning (B 12) för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 142 000 000 kr..

38. att riksdagen beslutar att medge att beslut om stöd till byggnadsforskning, exkl. stöd till experimentbyggande, får meddelas inom en ram av 138 000 000 kr. under budgetåret 1986/87.

Bo309 av Birgitta Hambræus m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om byggforskningsrådets val av metoder.

Bo410 av Rolf Dahlberg m. fl. (m) vari såvitt nu är i fråga hemställs

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att byggforskningsrådet (BFR) gradvis skall avvecklas.

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att statens institut för byggnadsforskning (SIB) skall omorganiseras och upphöra som självständig myndighet i enlighet med vad som i motionen anförts.

Utskottet

Byggnadsforskningens inriktning och organisation m. m.

Bostadsministern lämnar i budgetpropositionen en redovisning av de åtgärder som statens råd för byggnadsforskning (BFR) har vidtagit för att utvärdera den vetenskapliga kvaliteten i byggnadsforskningsprojekten. De utvärderingar som hittills har utförts anses i väsentliga avseenden ha gett den studerade och av BFR stödda forskningen ett gott betyg. Bostadsministern framhåller i detta sammanhang (bil. 13 s. 88) vikten av att ett sektorsorgan

som BFR vidtar åtgärder i syfte att främja vetenskapligt oantastliga metoder och ansatser i den kunskapsutveckling som det stöder. Detta gäller enligt bostadsministern i hela kunskapskedjan, alltså även i mer renodlade utvecklings- och utredningsarbeten.

Vad i propositionen anförts om forskningsmetodikerna m. m. har uppmärksamats i motion Bo309 (c). Motionärerna finner det erforderligt att klarlägga vad som skall avgöra *byggforskningsrådets val av forskningsmetoder*. Det finns enligt dem många vardagsproblem som löses bäst genom systematiskt tänkande och samarbete mellan teoretiker och praktiskt verkamma utan att man behöver tillämpa vad som vanligen avses med vetenskapligt oantastliga metoder. BFR måste därför vara fritt att välja de forskningsmetoder som är mest användbara för att nå målet. Mot denna bakgrund föreslås ett tillkännagivande från riksdagen om BFR:s val av metoder.

Enligt vad utskottet erfarit skall bostadsministerns uttalande om forskningsmetoder inte tolkas så att kraven på sektorforskningen nu har förändrats. Liksom tidigare skall varje projekt bedrivas med metoder som är anpassade efter de behov som frågeställningarna i resp. projekt föranleder. Vetenskapliga krav, om man med det avser forskarsamhällets krav på exempelvis doktorandprojekt, bör inte hävdas i renodlade utvecklings- och utredningsarbeten. Klart uttalade krav i fråga om relevanta frågeställningar, metoder och presentation skall emellertid gälla även för dessa sist nämnda projekt.

Vad utskottet ovan inhämtat beträffande den närmare innebörden av det i budgetpropositionen gjorda uttalandet angående BFR:s val av forskningsmetoder ger enligt utskottets mening vid handen att någon reell åsiktsskillnad inte torde föreligga mellan bostadsministern och motionärerna i denna fråga. Ett riksdagens tillkännagivande i enlighet med motionsförslaget är enligt utskottets mening därmed inte erforderligt. Motion Bo309 (c) avstyrks således med hänvisning härtill.

I motion Bo222 (vpk) framhålls behovet av stöd till nya boendeformer. Motionärerna vill bl. a. rikta uppmärksamheten på att planeringen av kollektivhus ställer stora krav på alla deltagande parter. Kunskapen om bra lösningar för denna boendeform är emellertid fortfarande bristfällig. I motionens yrkande 2 föreslås att en *sammanställning av* olika typer av *socialboendeeexperiment* görs som service till kommuner och bostadsföretag. Vidare föreslås i yrkande 4 att riksdagen uttalar att BFR ges i uppdrag att kontinuerligt utvärdera pågående boendeeexperiment.

Ett flertal BFR-stödda projekt har under senare år behandlat de områden som diskuteras i motion Bo222 (vpk). Erfarenheter från olika boendeeexperiment redovisas löpande i forskningsrapporter eller motsvarande. Bland aktuella projekt, nyligen avslutade eller nu pågående, från vilka erfarenheter av olika former av kollektivhusboende redovisas, kan exempelvis nämnas: kollektivhuset Stacken i Göteborg, familjehotellet i Hässelby, kollektivhuset Stolplyckan i Linköping och en utvärdering av experimentkvarteret Gårdsåkra. Kollektivhusens historia har redovisats i en BFR-rapport och några pågående projekt behandlar olika förvaltningsmodeller för kollektivhus. På institutionen för byggnadsfunktionslära vid KTH i Stockholm följer man

dessutom kontinuerligt pågående kollektivhusprojekt. En förteckning över dessa projekt kommer att publiceras under våren 1986. Samtidigt med bostadsmässan i Upplands Väsby, Bo 85, presenterade BFR i fyra skrifter en bred kunskapsöversikt i bostadsfrågan. I en av dessa skrifter sammanfattas det aktuella kunskapsläget inom den bostadssociologiska forskningen. En annan skrift innehåller bl. a. en planeringshandledning för kollektiva boen-
deformer.

Sammantaget anser utskottet mot bakgrund av vad som ovan redovisats att de i motion Bo222 (vpk) framförda önskemålen om sammanställningar och utvärderingar av socialboendeexperiment får anses vara väl tillgodosedda utan någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida. Motion Bo222 (vpk) yrkandena 2 och 4 avstyrks således.

Moderata samlingspartiet tar i sin motion Bo410 upp frågan om den fortsatta *verksamheten vid statens råd för byggnadsforskning samt vid statens institut för byggnadsforskning*. I motionen framhålls att svensk forskningspolitik under lång tid har präglats av ökad sektorisering och att detta har påverkat forskningskvaliteten negativt. Enligt motionärerna måste därför högskolan ges en vidgad roll också inom byggnadsforskningen. BFR föreslås i yrkande 12 gradvis avvecklas. Ansvaret för den relevanta verksamheten vid BFR bör flyttas över på andra huvudmän. I motionens yrkande 13 föreslås att statens institut för byggnadsforskning (SIB) skall omorganiseras och upphöra som självständig myndighet. Den samhällsvetenskapliga forskningen kan, enligt motionen, föras över till humanistiskt-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. SIB:s övriga forskningsverksamhet kan organiseras i aktiebolagsform eller läggas direkt under de tekniska högskolorna.

Bostadsutskottet behandlade även föregående år (BoU 1984/85:16) förslag från moderata samlingspartiet om att helt eller delvis avveckla verksamheten vid BFR och SIB. Utskottet framhöll då den centrala roll som dessa organisationer har för att byggnadsforskningen skall kunna utvecklas och byggsektorns kunskapsbehov tillgodoses. Det ansågs därför varken vara realistiskt eller önskvärt att vidta de organisatoriska förändringar av byggnadsforskningen som föreslogs. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Det bör med anledning av motionärernas krav på en vidgad roll för högskolan inom byggnadsforskningen dessutom framhållas att en stor del av de medel som BFR fördelar finansierar projekt inom högskolans ram. Som framgår av budgetpropositionens redovisning angående utvärdering av byggnadsforskningsprojekt ägnas också stor uppmärksamhet åt forskningens kvalitet. Yrkandena 12 och 13 i motion Bo410 (m) avstyrks med hänvisning till vad som ovan anförts.

Ramar och anslag

I budgetpropositionen föreslås att beslut om stöd till byggnadsforskningen skall få meddelas inom en ram av 158 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Den preliminära ramen för budgetåren 1987/88 och 1988/89 föreslås bli 90 milj. kr. resp. 50 milj. kr.

Storleken på ramen för beslut om stöd till byggnadsforskningen behandlas i två motioner.

I motion Bo221 (m) yrkande 19 föreslås såvitt nu är i fråga att några ramar för ändamålet inte skall beviljas för budgetåren 1986/87 och 1987/88. Förslaget är föranlett av de ställningstaganden beträffande byggnadsforskningens framtida organisation som förs fram i den ovan behandlade motionen Bo410 (m).

Enligt motion Bo227 (fp) bör det vara möjligt att något minska resurserna för byggnadsforskningen. Därför föreslås i motionens yrkande 38 att beslut om stöd till byggnadsforskning endast skall få meddelas inom en ram av 138 milj. kr. under budgetåret 1986/87.

Som anförts ovan delar inte utskottet den syn på byggnadsforskningens framtida organisation som ligger till grund för yrkande 19, såvitt nu är i fråga, i motion Bo221 (m) om ramen för stöd till byggnadsforskning. Det bör vidare framhållas att ett så abrupt avbrytande av stödet till byggnadsforskningen som föreslås i motionen skulle innebära stora negativa konsekvenser för den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden för byggsektorns behov. Förslaget i motionen innebär i praktiken att inga nya ansökningar till BFR om forskningsmedel kan behandlas. Långsiktiga forskningsprogram på högskolor och forskningsinstitut kan behöva avbrytas i förtid osv. En sådan utveckling skulle enligt utskottets mening vara helt oacceptabel.

Den minskning av ramen för stöd till byggnadsforskning med 20 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag som föreslås i motion Bo227 (fp) skulle inte få så omfattande konsekvenser för byggnadsforskningen som förslagen i motion Bo221 (m). Utskottet ser emellertid inget skäl till att utan ett tillfredsställande beslutsunderlag närmare överväga större förändringar av ramen för stöd till byggnadsforskning. Sådana beslut leder endast till en osäkerhet om den fortsatta medelstildelningen och kan få allvariga konsekvenser för den långsiktighet och konsekvens som bör eftersträvas. Det är naturligt att omfattningen av statens stöd till byggnadsforskningen diskuteras i samband med övervägandena om BFR:s verksamhetsplan inför treårsperioden 1987/88–1989/90.

Utskottet tillstyrker med hänvisning till vad som ovan anförts regeringens förslag om *ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87*. Förslagen i motionerna Bo221 (m) yrkande 19, såvitt nu är i fråga, och Bo227 (fp) yrkande 38 avstyrks sålunda.

De preliminära *ramarna för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåren 1987/88 och 1988/89* bör också fastläggas på de nivåer som föreslås i budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag och avstyrker motion Bo221 (m) yrkande 19, såvitt nu är i fråga.

I budgetpropositionen föreslås beträffande *anslag till byggnadsforskning* att ett reservationsanslag av 162 milj. kr. anvisas för budgetåret 1986/87. Enligt motion Bo221 (m) yrkande 19, såvitt nu är i fråga, bör reservationsanslaget i stället bestämmas till 122 milj. kr. Motionärerna anser att även om verksamheten delvis är låst av tidigare beslutade ramar bör den föreslagna minskningen av anslagsnivån kunna göras utan påtagliga olägenheter. I motion Bo227 (fp) yrkande 37 föreslås att reservationsanslaget för den aktuella verksamheten skall minskas till 142 milj. kr.

Bostadsutskottet delar, av skäl som redan har redovisats, inte motionärernas bedömning av möjligheterna att minska anslaget till byggnadsforskning-

en, varför de aktuella yrkandena avstyrks. Regeringsförslaget tillstyrks av utskottet.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att högst 800 000 kr. skall få tas i anspråk från anslaget till Lån till experimentbyggande för en *försöksverksamhet med exploateringssamverkan* enligt den föreslagna lagen om exploateringssamverkan. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Ramen för lån till experimentbyggande föreslås för budgetåret 1986/87 fastställas till 31,4 milj. kr. Beslut om lån under budgetåren 1987/88 och 1988/89 föreslås i budgetpropositionen preliminärt få meddelas intill ett belopp av 22 milj. kr. resp. 12 milj. kr. Regeringen förordar vidare att till anslag för Lån till experimentbyggande skall anvisas ett reservationsanslag av 37 milj. kr. för budgetåret 1986/87. I motion Bo221 (m) yrkande 20 föreslås att ramarna för budgetåren 1987/88 och 1988/89 i stället skall vara 10 milj. kr. resp. 5 milj. kr. samt att till reservationsanslag för budgetåret 1986/87 skall anvisas ett belopp av 20 milj. kr. De föreslagna ramarna motiveras enligt motionärerna av att verksamheten inte bör låsas på en för hög nivå.

Regeringens förslag om *ram för lån till experimentbyggande under budgetåret 1986/87* har inte mött genmäle i något motionsyrkande. Däremot framförs motivedes i motion Bo221 (m) att ramen bör fastställas till 20 milj. kr. Utskottet har ovan redovisat sin syn på behovet av långsiktiga överväganden i vad avser byggnadsforskningen. Enligt utskottets mening får experimentbyggnadsverksamheten anses vara en integrerad del i den kunskapskedja som börjar med forsknings- och utvecklingsarbete och som slutar med att vunna erfarenheter omsätts i praktiken samt utvärderas och följs upp med bidragsmedel. Utskottet har därför vid flera tillfällen (bl. a. BoU 1984/85:16) hävdat uppfattningen att stödet till experimentbyggandet skall ligga på en nivå som motsvarar de insatser som görs på forskningssidan. Med hänvisning till vad utskottet ovan anfört tillstyrks regeringens förslag om ramar för lån till experimentbyggande under budgetåret 1986/87.

Enligt utskottets mening bör inte heller möjligheterna att planera experimentbyggnadsverksamheten för längre tid än det kommande budgetåret begränsas så som föreslagits i motion Bo221 (m) yrkande 20, såvitt nu är i fråga. Regeringens förslag om preliminära *ramar för lån till experimentbyggande under 1987/88 och 1988/89* tillstyrks. Motionsyrkandet såvitt nu är i fråga avstyrks. Experimentbyggnadsprojekten och därmed finansieringen av dem löper normalt under flera år. För att kunna bevilja lån till större projekt måste därför medel finnas reserverade flera år framåt i erforderlig omfattning.

Även vad gäller *anslaget till lån till experimentbyggande* tillstyrker utskottet regeringens förslag om ett reservationsanslag av 37 milj. kr. Motion Bo221 (m) yrkande 20, såvitt nu är i fråga, avstyrks således.

Utrustningen vid statens institut för byggnadsforskning för tekniskt-laborativ verksamhet installerades huvudsakligen år 1976 då SIB flyttade till Gävle. Bostadsministern framhåller att en stor del av denna utrustning nu behöver förnyas. För detta ändamål föreslås att 1 milj. kr. anvisas på ett nytt reservationsanslag för budgetåret 1986/87. I motion Bo221 (m) yrkande 21 hemställs om avslag på detta förslag mot bakgrund av de ställningstaganden om byggnadsforskningens framtida inriktning som redovisas i samma motion samt i motion Bo410 (m).

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medel till SIB för utrustning. Det är enligt utskottets mening inte rimligt att möjligheterna att bedriva en effektiv forsknings- och uppdragsverksamhet hindras av brist på ändamålsenlig utrustning. Motionärernas inställning utgår således från deras uppfattning om byggnadsforskningens framtida inriktning; en inställning som inte delas av utskottet. Motion Bo221 (m) yrkande 21 avstyrks med hänvisning till det anförda.

Vad som i budgetpropositionen föreslagits beträffande *anslag i övrigt* tillstyrks av utskottet.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *byggforskningsrådets val av forskningsmetoder* att riksdagen avslår motion 1985/86:Bo309.

2. beträffande *sammanställning av socialboendeeperiment* att riksdagen avslår motion 1985/86:Bo222 yrkandena 2 och 4.

3. beträffande *verksamheten vid statens råd för byggnadsforskning samt vid statens institut för byggnadsforskning* att riksdagen avslår motion 1985/86:Bo410 yrkandena 12 och 13.

4. beträffande *ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga samt Bo227 yrkande 38, medger att beslut om stöd till byggnadsforskningen, exkl. stöd till experimentbyggande, får meddelas inom en ram av 158 000 000 kr. under budgetåret 1986/87.

5. beträffande *ramarna för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåren 1987/88 och 1988/89*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga, medger att beslut om stöd till byggnadsforskningen, exkl. stöd till experimentbyggande, under budgetåren 1987/88 och 1988/89 preliminärt får meddelas inom en ram av 90 000 000 kr. resp. 50 000 000 kr.,

6. beträffande *anslag till byggnadsforskning*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga samt Bo227 yrkande 37 till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 162 000 000 kr.,

7. beträffande *försöksverksamhet med exploateringssamverkan*

att riksdagen godkänner vad i regeringsprotokollet förordats om finansiering av försöksverksamhet med exploateringssamverkan i kommuner,

8. beträffande *ram för lån till experimentbyggande under budgetåret 1986/87*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag medger att beslut om lån till experimentbyggande får meddelas intill ett belopp av

31 400 000 kr. under budgetåret 1986/87 och att utnyttjad del av denna ram får utnyttjas även under budgetåret 1987/88,

9: beträffande *ramar för lån till experimentbyggande under budgetåren 1987/88 och 1988/89*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Bo221 yrkande 20, såvitt nu är i fråga, medger att beslut om lån till experimentbyggande under budgetåren 1987/88 och 1988/89 preliminärt får meddelas intill ett belopp av 22 000 000 kr. resp. 12 000 000 kr.,

10. beträffande *anslaget till lån till experimentbyggande*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Bo221 yrkande 20 såvitt nu är i fråga till *Lån till experimentbyggande* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 37 000 000 kr.,

11. beträffande *utrustningen vid statens institut för byggnadsforskning*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Bo221 yrkande 21 till *Statens institut för byggnadsforskning: Utrustning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.,

12. beträffande *anslag i övrigt*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag för budgetåret 1986/87 anvisar

a) till *Statens institut för byggnadsforskning* ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

b) till *Bidrag till statens institut för byggnadsforskning* ett reservationsanslag av 35 550 000 kr.

Stockholm den 20 mars 1986

På bostadsutskottets vägnar

Kjell A. Mattsson

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Erling Bager (fp), Per Olof Håkansson (s), Knut Billing (m), Lennart Nilsson (s), Margareta Palmqvist (s), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Rune Evensson (s), Birgitta Hambræus (c), Tore Claeson (vpk), Nils Nordh (s), Margareta Gard (m) och Britta Sundin (s).

Reservationer

1. Sammanställning av socialboendecperiment (mom. 2)

Tore Claeson (vpk) anser att

dels den del av utskottets betänkande som på s. 3 börjar "Ett flertal" och på s. 4 slutar "avstyrks således" bort lyda:

Det har under senare år skett en markant förändring av hushållsstrukturen. Antalet småhushåll har ökat kraftigt, och hushåll som består av en eller

två personer är i dag den dominerande hushållstypen. Särskilt uttalad har denna utveckling varit i storstadsområdena. Det kan mot bakgrund härav vara motiverat att, som företrädare för vänsterpartiet kommunisterna föreslår i sin motion Bo222, i ökad utsträckning stödja de nya boendeformer som har börjat komma till stånd.

Runt om i vårt land pågår en rad experiment och försök där nya boendeformer prövas. Det gäller bl. a. samordning av servicehus för äldre med vanliga lägenheter, små flerbostadshus med 5–6 lägenheter och en rad gemensamma utrymmen, bostäder för storfamiljer och kollektivhus med service. Någoting som kan betecknas som en mellanform mellan de stora kollektivhusen med service och storfamiljebostaden har utvecklats av den s. k. BIG-gruppen (arbetsgruppen Bo i gemenskap) med stöd från byggforskningsrådet. I fastigheter för mellan 15 och 40 hushåll har de enskilda lägenheterna gjorts mindre än normalt, och härigenom frigjorda ytor har använts till gemensamma utrymmen.

Som framgår av ovanstående kortfattade framställning har redan en rad alternativa – kollektivt inriktade – boendeformer kommit till stånd varifrån inspiration och erfarenheter kan hämtas. Detta fordrar dock att kunskapen om och erfarenheterna från dessa genomförda projekt sprids till berörda parter, dvs. boende, beslutsfattare, arkitekter, bostadsföretag och byggare. Informationsinsatser är nödvändiga för att sprida kunskap om redan vunna erfarenheter av alternativa – kollektiva – boendeformer.

Vänsterpartiet kommunisterna förde även förra året fram motsvarande yrkanden som i motion Bo222 om att en sammanställning av olika socialboendeexperiment borde göras och att pågående boendeexperiment kontinuerligt borde utvärderas av BFR. Enligt vad utskottet erfarit har fortfarande inte sådana aktiviteter påbörjats i önskvärd utsträckning. BFR:s insatser på området avser framför allt stöd till utvärdering och rapportering av erfarenheter från ett antal kollektivhusprojekt. Det är visserligen tillfredsställande att en viss erfarenhetsåterföring sker, men enligt bostadsutskottets mening är tiden nu mogen att göra en mer samlad informationsinsats. En sammanställning i enlighet med vad som föreslås i motion Bo222 (vpk) yrkande 2 skulle utgöra ett värdefullt stöd för alla berörda parter. Detta förslag tillstyrks således.

Det är dock inte tillräckligt att bara passivt registrera vilka boendeexperiment som tillkommer genom insatser från olika intressenter. För att öka kunskaperna om alternativa boendeformer bör enligt utskottets uppfattning dessutom pågående och tillkommande boendeexperiment utvärderas i enlighet med förslaget i yrkande 4 i motion Bo222 (vpk). Ansvaret för denna utvärdering, som bör ske kontinuerligt, bör lämpligen åvila statens råd för byggnadsforskning. Bostadsutskottet vill i detta sammanhang framhålla nödvändigheten av att denna utvärdering sker i nära samarbete med de boende. Endast härigenom kan de boendes kunskaper och erfarenheter tas till vara och därmed bidra till utvecklingen och förbättringen av alternativa boendeformer.

Vad utskottet ovan med anledning av motion Bo222 (vpk) yrkandena 2 och 4 anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. beträffande *sammanställning av socialboendeeperiment*
att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Bo222 yrkandena 2
och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Verksamheten vid statens råd för byggnadsforskning samt vid statens institut för byggnadsforskning (mom. 3)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 4 som börjar "Bostadsutskottet behandlade" och slutar "ovan anförts" bort lyda:

Moderata samlingspartiet har konsekvent och med skärpa hävdade en inriktning av byggnadsforskningen som innebär att den forskning som sker inom högskolan skall ges ett vidgat utrymme. Även enligt bostadsutskottets mening bör högskoleforskningen ges en mer central roll inom byggnadsforskningen. En integrering av byggnadsforskningen i högskolans ordinarie verksamhet är enligt utskottets uppfattning en förutsättning för att forskningen skall få erforderlig kontinuitet och anknytning till övrig forskning. I särskilt hög grad gäller detta den samhällsvetenskapliga och ekonomiska delen av byggnadsforskningen. Genom en integrering bryts också den tilltagande sektoriseringen på byggnadsforskningsområdet som i många fall lett till olyckliga prioriteringar.

Med utgångspunkt i vad utskottet ovan anført bör statens råd för byggnadsforskning gradvis avvecklas. Ansvaret för den relevanta verksamhet som rådet bedriver kan därmed flyttas över på andra huvudmän, och då i första hand högskolorna. Övrig del av rådets nuvarande verksamhet kan läggas ned.

En ytterligare konsekvens av vad utskottet ovan anført om byggnadsforskningens inriktning är att verksamheten vid statens institut för byggnadsforskning måste omprövas. Enligt bostadsutskottets uppfattning bör den samhällsvetenskapliga forskning som i dag bedrivs vid byggforskningsinstitutet överföras till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet och därmed knyts närmare till högskoleforskningen på området. Den övriga byggnadsforskningsverksamheten vid institutet kan därefter antingen organiseras i aktiebolagsform och bedrivs i privat regi i konkurrens med andra forskningsinstitutioner eller läggas direkt under de tekniska högskolorna.

När det gäller den teknikorienterade forskningen bör ansvaret för denna i större utsträckning än hittills åvila byggbranschen. Härigenom skapas garantier för att forskningen får den avsedda relevansen för byggsektorn och byggproduktionen. Samtidigt torde enligt utskottets mening bättre förutsättningar skapas för att forskningsresultaten verkligen når ut till byggbranschen i sin helhet och kommer denna till godo.

Vad utskottet ovan med anledning av motion Bo410 (m) yrkandena 12 och 13 anført om verksamheten vid byggforskningsrådet och byggforskningsinstitutet bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottet under 3 bort hemställa

3. beträffande *verksamheten vid statens råd för byggnadsforskning samt vid statens institut för byggnadsforskning* att riksdagen med anledning av motion 1985/86:Bo410 yrkandena 12 och 13 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

3. Ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87 (mom. 4)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 5 som börjar "Som anförts" och slutar "avstyrks sålunda" bort lyda:

Som anförts ovan delar utskottet den syn på byggnadsforskningens framtida organisation som ligger till grund för yrkandena i motion Bo221 (m) om ramen för stöd till byggnadsforskningen. En planerad avveckling av BFR:s verksamhet bör omedelbart påbörjas. Samtidigt bör diskussioner inledas om hur ansvaret för den relevanta delen av rådets verksamhet skall fördelas i fortsättningen. Högskolan måste här ges en framträdande roll. BFR:s åtaganden vad avser fleråriga forskningsprogram skall i huvudsak fullföljas. Däremot bör inga nya projekt beviljas medel inom BFR:s ram, utan anslag till denna forskning kan i stället fördelas efter prövning hos byggnadsforskningens nya huvudmän.

Förslaget i motion Bo221 (m) yrkande 19, såvitt avser ramen för budgetåret 1986/87, tillstyrks således. Regeringens förslag avstyrks, liksom motion Bo227 (fp) yrkande 38.

dels utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga avslår regeringens förslag vad gäller ram för stöd till byggnadsforskningen, exkl. experimentbyggande, under budgetåret 1986/87 och motion Bo227 yrkande 38,

4. Ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87 (mom. 4)

Erling Bager och Karl-Göran Björsmark (båda fp) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 5 som börjar "Den minskning" och slutar "avstyrks sålunda" bort lyda:

Utskottet har i sitt ovanstående yttrande över yrkande 19 i motion Bo221 (m) tagit ställning mot att en avveckling av BFR:s verksamhet omedelbart påbörjas. Detta innebär emellertid inte att verksamheten bör bindas på nuvarande nivå. Tvärtom instämmer utskottet i den bedömning som görs i folkpartiets motion Bo227 att det är möjligt att nu något minska resurserna för byggnadsforskningen. Det statsfinansiella läget gör att en hårdare prioritering av vilka projekt som bör få statens stöd måste komma till stånd

även inom detta område.

I arbetet med BFR:s kommande treårsplan förutsätter utskottet vidare att förslag utformas om hur ytterligare neddragning av resurserna skall kunna göras utan att väsentliga samhällsintressen blir lidande. Den i motion Bo227 (fp) yrkande 38 föreslagna ramen för budgetåret 1986/87 tillstyrks med hänvisning till det ovan anförda. Detta innebär att regeringens förslag om ram för budgetåret 1986/87 avstyrks liksom motion Bo221 (m) yrkande 19 såvitt nu är i fråga.

dels utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *ram för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåret 1986/87*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo227 yrkande 38, med anledning av regeringens förslag och med avslag på motion 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga medger att beslut om stöd till byggnadsforskningen, exkl. stöd till experimentbyggande, får meddelas inom en ram av 138 000 000 kr. under budgetåret 1986/87,

5. Ramarna för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåren 1987/88 och 1988/89 (mom. 5)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 5 som börjar "De preliminära" och slutar "i fråga" bort lyda:

Utskottets ovan redovisade ställningstagande till avvecklingen av BFR:s verksamhet innebär att även regeringens förslag om preliminära ramar för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåren 1987/88 och 1988/89 avstyrks. Motion Bo221 (m) yrkande 19 tillstyrks sålunda.

dels utskottet under 5 bort hemställa

5. beträffande *ramarna för beslut om stöd till byggnadsforskningen under budgetåren 1987/88 och 1988/89*

att riksdagen med anledning av motion Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga avslår regeringens förslag i vad gäller ramar för stöd till byggnadsforskningen, exkl. stöd till experimentbyggande, under budgetåren 1987/88 samt 1988/89,

6. Anslag till byggnadsforskning (mom. 6)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser – under förutsättning av bifall till reservationerna 2 och 3 – att

dels den del av utskottets betänkande som på s. 5 börjar "Bostadsutskottet delar" och på s. 6 slutar "av utskottet" bort lyda:

Bostadsutskottet delar de i motion Bo221 (m) redovisade bedömningarna av erforderlig nivå på reservationsanslaget till byggnadsforskningen för budgetåret 1986/87. Den föreslagna nivån på anslaget innebär att avvecklingen av BFR kan inledas utan att ingångna avtal och åtaganden gentemot

forskare och institutioner behöver brytas. Motion Bo221 (m) yrkande 19, såvitt nu är i fråga, tillstyrks således. Regeringens förslag om anslagsnivån för budgetåret 1986/87 samt motion Bo227 (fp) yrkande 37 avstyrks.

dels utskottet under 6 bort hemställa

6. beträffande *anslag till byggnadsforskning*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga och med avslag på regeringens förslag samt motion 1985/86:Bo227 yrkande 37 till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 122 milj. kr.,

7. Anslag till byggnadsforskning (mom. 6)

Erling Bager och Karl-Göran Biörsmark (båda fp) anser – under förutsättning av bifall till reservation 4 – att

dels den del av utskottets betänkande som på s. 5 börjar "Bostadsutskottet delar" och på s. 6 slutar "av utskottet" bort lyda:

Som bostadsutskottet redan har anfört bör det vara möjligt att något minska resurserna för byggnadsforskningen. Utskottet tillstyrker den i motion Bo227 (fp) yrkande 37 föreslagna nivån på reservationsanslaget av 142 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Denna anslagsnivå bör göra det möjligt att fortsätta pågående verksamhet samt bevilja anslag för ny verksamhet. Regeringens förslag om anslagsnivån för budgetåret 1986/87 samt motion Bo221 (m) yrkande 19, såvitt nu är i fråga, avstyrks.

dels utskottet under 6 bort hemställa

6. beträffande *anslag till byggnadsforskning*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo227 yrkande 37 och med avslag på regeringens förslag samt motion 1985/86:Bo221 yrkande 19 såvitt nu är i fråga till *Byggnadsforskning* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 142 milj. kr.,

8. Lån till experimentbyggande (mom. 8, 9, 10)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 6 som börjar "Regeringens förslag" och slutar "avstyrks således" bort lyda:

Utskottet delar vad som i motion Bo221 (m) anförts om nödvändigheten av att göra besparingar även inom experimentbyggnadsverksamheten. De nivåer som föreslås i motionen vad avser ramarna för och anslaget till experimentbyggandet är lämpligt avvägda sett bl. a. mot bakgrund av den förändring av byggnadsforskningens organisation som enligt utskottets ovan redovisade mening bör komma till stånd. Långivningen till experimentbyggande bör som motionärerna anför inte läsas på en för hög nivå inför den förändring av huvudmannaskapet som utskottets förslag om en avveckling av BFR innebär. Verksamheten måste av naturliga skäl ges en inriktning och omfattning som svarar mot den förändrade byggnadsforskningsverksamhet som föreslagits. Med hänvisning till vad som nu anförts och med hänsyn till

den stora ingående behållningen på anslaget bör ramarna för och anslaget till lån till experimentbyggande minskas i enligt med förslaget i motion Bo221 (m) yrkande 20. Regeringens förslag i dessa delar avstyrks.

dels utskottet under 8, 9 och 10 bort hemställa

8. beträffande *ram för lån till experimentbyggande under budgetåret 1986/87*

att riksdagen med avslag på regeringens förslag medger att beslut om lån till experimentbyggande får meddelas intill ett belopp av 20 000 000 kr. under budgetåret 1986/87.

9. beträffande *ramar för lån till experimentbyggande under budgetåren 1987/88 och 1988/89*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo221 yrkande 20 såvitt nu är i fråga och med avslag på regeringens förslag medger att beslut om lån till experimentbyggande under budgetåren 1987/88 och 1988/89 preliminärt får meddelas intill ett belopp av 10 000 000 kr. resp. 5 000 000 kr..

10. beträffande *anslaget till lån till experimentbyggande*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo221 yrkande 20 såvitt nu är i fråga och med avslag på regeringens förslag till *Lån till experimentbyggande* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr..

9. Utrustningen vid statens institut för byggnadsforskning (mom. 11)

Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 7 som börjar "Utskottet tillstyrker" och slutar "det anförda" bort lyda:

Utskottet avstyrker regeringens förslag om medel till SIB för utrustning. Ställningstagandet är föranlett av utskottets redan tidigare redovisade uppfattning om hur den verksamhet som i dag bedrivs vid SIB framgent bör organiseras. Motion Bo221 (m) yrkande 21 tillstyrks således.

dels utskottet under 11 bort hemställa

11. beträffande *utrustningen vid statens institut för byggnadsforskning*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Bo221 yrkande 21 avslår regeringens förslag att till *Statens institut för byggnadsforskning: Utrustning* för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr..